

Broj XXXIX / 2018

Bilten o procesu pregovora
o pristupanju Srbije Evropskoj uniji

JUBILEJ – PRVIH PET GODINA – OVO JE NAŠA PRIČA

TEMA BROJA STR. 3–4

KOMENTAR STR. 5

Portal European Western Balkans – Sveobuhvatno o evropskim integracijama

KOLUMNA STR. 6–7

Šta javnost (ne) može da zna? – Brisel važniji od sopstvenih građana

AKTUELNO STR. 10–11

Šta kaže Eurobarometar? – Napredujemo li svakoga dana u svakom pogledu?

PREDSTAVLJAMO STR. 14–15

Pregovaračko poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe

PREGLED NAJVAŽNIJIH DOGAĐAJA

7. jun

Srbija se pridružila programu Kopernikus

Evropska komisija i Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije uspostavili su partnerstvo u okviru programa Kopernikus, najambicioznijeg i najuspešnijeg programa za posmatranje Zemlje. Kopernikus donosi prednosti u različitim oblastima, od nadzora nad zemljištem, morima i atmosferom, do podrške pri određivanju atmosferske prognoze, upravljanju prirodnim katastrofama te ublažavanju njihovih efekata. Sporazum o partnerstvu su 7. juna u Briselu potpisali Filip Brunet, direktor za svemirsku politiku, Kopernikus i odbranu u ime Evropske komisije i Vladimir Popović, državni sekretar u Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja u ime Republike Srbije. [Više...](#)

25. jun

Evropska komisija pokrenula Digitalnu agendu za Zapadni Balkan

Evropska komisija je 25. juna, na sastanku Digitalne skupštine u Sofiji, pokrenula Digitalnu agendu za Zapadni Balkan u cilju podrške tranziciji regiona na digitalnu ekonomiju i omogućavanja koristi od digitalne transformacije, kao što su ekonomski rast, radna mesta, bolje usluge, itd. Evropska komisija i ministri šest partnera sa Zapadnog Balkana – Srbije, Albanije, BiH, Crne Gore, Makedonije i Kosova*

– posvetiće se: investicijama u širokopojasne veze, unapređenju sajber bezbednosti, jačanju digitalne ekonomije i društva, kao i unapređenju istraživanja i inovacije. [Više...](#)

25. jun

Srbija otvorila dva nova poglavlja

Srbija je na Međuvladinoj konferenciji, održanoj u Luksemburgu 26. juna, otvorila dva nova poglavlja u pristupnim pregovorima sa EU – Poglavlje 13, koje se odnosi na ribarstvo i Poglavlje 33, koje se odnosi na finansijske i budžetske odredbe. U ovom trenutku Srbija ima 14 otvorenih poglavlja, od kojih su dva privremeno zatvorena. [Više...](#)

27. jun

Pomoć Evropske unije javnim medijskim servisima sa Zapadnog Balkana

Rukovodioci šest nacionalnih medijskih javnih servisa sa Zapadnog Balkana (RTSH, BHRT, RTK, MRT, RTCG, RTS) potpisali su u Tirani Memorandum o razumevanju koji otvara put za saradnju na projektu Evropske unije vrednom 1,5 miliona evra. Ovaj projekat tehničke pomoći medijskim javnim servisima trajeće naredne dve godine, a cilj mu je olakšanje njihove transformacije iz državnih medija u istinske servise za građane. [Više...](#)

IMPRESUM

Izdavač: Beogradska otvorena škola (BOŠ)
Masarikova 5/16, 11000 Beograd, Srbija
www.bos.rs

Urednici: Jelena Babić, Vladimir M. Pavlović, Vanja Dolapčev, Jelena Jorgačević

Autori: Vanja Dolapčev, Nemanja Todorović Štiplija, Bojan Elek, Stefan Simić, Jelisaveta Jovanović, Predrag Momčilović

Lektura: Marijana Milošević

Objavljivanje elektronskog biltena „Progovori o pregovorima” podržala je Fondacija za otvoreno društvo u Srbiji. Stavovi izneti u ovom biltenu nisu nužno stavovi Fondacije za otvoreno društvo. Beogradska otvorena škola odgovorna je isključivo za iznete informacije. Za stavove i informacije u autorskim tekstovima i intervjuima odgovorni su sami autori, odnosno intervjuisane osobe.

Jubilej – prvih pet godina

OVO JE NAŠA PRIČA

Pregovori o pristupanju Evropskoj uniji menjaju čitavo društvo zemlje. Ali pristupanje EU nije samo posao zvanične vlade i njenih tela. Zapravo, tiče se svih nas, građana. Inicijativa Beogradske otvorene škole „Progovori o pregovorima“ upravo teži tome, da učini pristupne pregovore vlasništvom svih građana Srbije. Ove godine inicijativa obeležava pet godina trajanja.

Krajem juna 2013. godine, Evropski savet usvojio je preporuku Evropske komisije, da se otvore pregovori o pristupanju Srbije Evropskoj uniji. Bila je to i zvanična potvrda o započinjanju te važne faze pristupanja EU. Ali zašto je zapravo ona toliko bitna? Naime, tokom ove faze dogovara se usvajanje (vremenski rokovi i potreban novac) pravnih propisa koje je Evropska unija razvila od svog početka do danas. Na taj način zemlja koja pregovara treba da postane država članica Evropske unije kao i svaka druga. Drugim rečima, tada se isti pravni propisi primenjuju u Finskoj, Španiji, Francuskoj i Srbiji. Nesumnjivo, pregovori o pristupanju menjaju čitavo društvo zemlje koja Evropskoj uniji pristupa. Pre i posle pristupanja to neće biti ista zemlja.

Zato su pregovori toliko važni.

Gotovo u isto vreme, imajući sve ovo u vidu, Beogradska otvorena škola odlučila je da pokrene inicijativu koja će moći da pruži odgovor i doprinos civilnog društva u Srbiji na pregovore o pristupanju Evropskoj uniji. Jednostavno, glavna namera je bila da se u pregovorima čuje glas građana koji deluju kroz organizacije civilnog društva i tako izbegne da se sutra probudimo u potpuno drugoj zemlji, u potpuno drugom društvu, a da nas niko ništa nije pitao o tome. Hteli smo da građani progovore.

Tako je nastala inicijativa „Progovori o pregovorima“.

Kako radi(mo)?

Zapravo, „Progovori o pregovorima“ nije baš uobičajena inicijativa. Ona nema svoje članice, a opet podržava rad drugih organizacija. Teži da obaveštava i obrazuje građane o pregovorima o pristupanju i evropskim integracijama, a opet nije zvanični medij.

U početku, kroz okupljanje i sastanke s drugim organizacijama civilnog društva u Srbiji i inicijativama koje okupljaju druge organizacije, Beogradska otvorena škola nastojala je da vidi koji bi pravac delovanja bio najbolji mogući tokom trajanja pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji. U svakom slučaju, ideja inicijative nije da utopi druge organizacije u samu sebe. Naprotiv, ona podržava i osnažuje organizacije da same prate i utiču na proces pristupnih pregovora. Zapravo, organizacije ne rade

Izvor: <http://www.wishesngreetings.com>

ništa što već nisu radile do sada. Samo sada to rade u okviru pristupnih pregovora, koji predstavljaju priliku za uticaj i bolje zagovaranje rešenja koja organizacije razvijaju, a koja su u skladu s različitim politikama EU. Iste organizacije su već postojale i postoje nezavisno od same inicijative. I rade veoma uspešno.

Kada se sve to skupi na hiljade mesta, onda doprinosi da pregovori o pristupanju Evropskoj uniji idu u prilog boljitku celog društva.

Zaista, neka cveta hiljade cvetova.

Četiri izdanka

Do sada, inicijativa je podržala i podržava četiri organizacije civilnog društva koje imaju sedište van Beograda. Kao što smo već naveli, svaka od njih je svoje teme i oblasti delovanja uklopila u pregovore o pristupanju Evropskoj uniji, bilo da je to decentralizacija, karijerno vođenje i savetovanje mladih, programi prakse za mlade ili životna sredina.

NACIONALNA KOALICIJA ZA DECENTRALIZACIJU, NIŠ

Organizacija koja najduže saraduje sa inicijativom, bavi se, kao što joj i samo ime kaže, pitanjem decentralizacije u Srbiji. Osim toga, oblasti kojima se bavi su i vladavina prava i dobro upravljanje, te unapređenjem procesa evropskih integracija u Srbiji. Danas, uz podršku inicijative, Nacionalna koalicija za decentralizaciju prati pristupne pregovore u jednoj od krovnih oblasti pristupanja, reformi javne uprave.

RAZVOJNI BIZNIS CENTAR KRAGUJEVAC, KRAGUJEVAC

Povećanje kapaciteta za zapošljivost kroz program radnih praksi za mlade i jačanje preduzetništva neke su od glavnih tema kojima se bavi Razvojni biznis centar Kragujevac. Uz podršku inicijative, ova organizacija svoje aktivnosti usmerava kroz okvir pregovaračkog Poglavlja 20: preduzetništvo i industrijska politika; Poglavlja 19: zapošljavanje i socijalna politika; Poglavlja 2: slobodno kretanje radnika i Poglavlja 26: obrazovanje i kultura, ne samo u Kragujevcu, već i u drugim mestima u okolini.

EDUKATIVNI CENTAR KRUŠEVAC, KRUŠEVAC

Edukativni centar Kruševac je organizacija koja je u poslednjih nekoliko godina počela da daje veći naglasak pregovorima o pristupanju Evropskoj uniji, te tako i usmerava svoje teme. U svemu tome, podršku Centru pruža inicijativa. A teme su: razvoj omladinske politike i unapređivanje položaja mladih u društvu. U pristupnim pregovorima ova organizacija bavi se pregovaračkim Poglavljem 19: socijalna politika i zapošljavanje; Poglavljem 20: preduzetništvo i industrijska politika; Poglavljem 26: obrazovanje i kultura i Poglavljem 25: nauka i istraživanje.

UDRUŽENJE GRAĐANA „FORUM CIVILNE AKCIJE“ (FORCA), POŽEGA

Pored mnogih tema, „Forum civilne akcije“ bavi se i temom životne sredine i to, pre svega, kroz praćenje rada komunalnih preduzeća koja deluju u Požezi i okolini. U tom pogledu, pregovaračko poglavlje koje najviše zanima ovu organizaciju jeste Poglavlje 27: životna sredina. Zajedno s Koalicijom 27 ili samostalno, inicijativa „Progovori o pregovorima“ pruža podršku u radu ovoj organizaciji.

Ipak, to nije sve. Jedan od plodova rada inicijative jeste i Koalicija 27 koja se, kao što joj samo ime kaže, bavi temom koju obuhvata Poglavlje 27 pristupnih pregovora, životnom sredinom i klimatskim promenama. Danas, ova koalicija deluje nezavisno od same inicijative i usmerava svoje aktivnosti u dogovoru sa svojim članicama. Ipak, inicijativa je uvek tu kao oslonac koji podržava i ovu Koaliciju, čija je inače jedna od organizacija osnivača i BOŠ.

Sajt, bilten...

Međutim, aktivnosti inicijative se ne iscrpljuju samo u podršci organizacijama da prate pregovore o pristupanju Srbije Evropskoj uniji. Ona se velikim delom bavi i obaveštavanjem građana o pristupnim pregovorima, kao jako važnoj fazi pristupanja Srbije Evropskoj uniji.

Istoimeni internet sajt („Progovori o pregovorima“) živi gotovo koliko i cela inicijativa, skoro pet godina. Internet sajt može da se poseti na adresi: <http://eupregovori.bos.rs/>. Tokom svoje kratke istorije menjao se nekoliko puta, a sve sa ciljem da bude što pristupačniji i pregledniji posetiocima. Internet sajt „Progovori o pregovorima“ prati primere sličnih sajtova koji su se razvili u susednim zemljama, Hrvatskoj i Crnoj Gori. Samo u prošloj godini ovaj sajt je posetilo oko 25.000 ljudi.

Pored sajta, deo inicijative je i istoimeni elektronski bilten koji izlazi već skoro četiri godine. Upravo ovaj koji sada čitate. I koji možete da preuzmete na adresi: <http://eupregovori.bos.rs/mesecni-bilten.html>. Kao i internet sajt, i Bilten ima za cilj da obrazuje građane, te da svakog meseca raspravlja o i usmerava pažnju na važne teme u pristupnim pregovorima. Do sada je razvio svoju čitalačku publiku koja na mesečnom nivou broji bar 1.000 ljudi.

Obećanje za narednu godinu

Inicijativa i dalje nastavlja sa svojim aktivnostima: podržavamo organizacije u praćenju pristupnih pregovora, obavestavamo i obrazujemo građane o pristupanju Srbije Evropskoj uniji, doprinosimo izveštajima Evropske komisije, pišemo izveštaje o pristupnim pregovorima, podržavamo koalicije organizacija i tako ukupno postizemo još veći uticaj na javne politike kako bi iste bile u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije i kako bi doprinele boljitku čitavog društva.

Svaka od organizacija koju podržava inicijativa nastavlja sa svojim aktivnostima, kako na nacionalnom, tako i na nivou svojih lokalnih zajednica.

Samu inicijativu „Progovori o pregovorima“ do sada je nosilo oko desetak ljudi koji su sebe ugradili u nju. Danijela, posebno. Zbog njih, inicijativa je danas tu gde jeste, uspešna u svom uticaju na nivou lokalnih zajednica i na nivou Republike u različitim oblastima koje pokrivaju pregovaračka poglavlja. Danas inicijativu svakodnevno nose: Ena, Vlada, Vanja, Jelisaveta, Stefan i Milica i svi drugi bošovci sa 16. i oko 16. sprata Beogradanke. Svima njima, uvek i stalno, beskrajno hvala.

Da li smo onda progovorili?

Progovorili jesmo. Ali da li je to dovoljno? I da li je dovoljno glasno? Videćemo za, otprilike, godinu dana kada budemo obeležavali šest godina rada inicijative ili polazak u školu. Pristupni pregovori i dalje traju. Mi obećavamo da ćemo biti glasni.

*Vanja Dolapčev,
Beogradska otvorena škola*

Portal European Western Balkans

SVEOBUH VATNO O EVROPSKIM INTEGRACIJAMA

Uz svest da je informisanost građana kako ovog regiona, ali i Evropske unije generalno, i dalje na nezavidnom nivou, cilj EWB-a je bio i ostao da doprinese pozitivnoj promeni i kvalitetu rasprave, onoliko koliko je to u njegovoj moći.

Proces evropskih integracija zemalja Zapadnog Balkana složen je, dinamičan i zahtevan za praćenje. Osim činjenice da se radi o brojnim tehničkim aspektima, organizovanim u pregovaračka poglavlja i predviđenim za istovremeno rešavanje, međuzavisnost država u regionu i zahtev za normalizacijom odnosa dodatno komplikuje situaciju.

Zbog čega je potrebno da postoje lako dostupne i pristupačne informacije o ovom procesu?

Pre svega, zbog ljudi čiji su poslovi usko vezani za njegovo proučavanje, praćenje pa i izvršavanje – naučnika, novinara, analitičara i državnih službenika. Međutim, oni svakako nisu jedina grupa koju će pristupanje ovih zemalja EU dotaći. Tu su i svi ostali građani koji će, na kraju krajeva, kroz nekoliko godina morati da na referendumu potvrde ovu stratešku i spoljnopoličku orijentaciju svoje države. A, s obzirom na razvoj nadnacionalne zajednice kakva je EU postala, svako će osetiti izvesne promene u nekom aspektu života i rada – bilo da je preduzetnik, poljoprivrednik, zdravstveni radnik, student ili policajac.

Uz svest da je informisanost građana kako ovog regiona, ali i Evropske unije generalno, i dalje na nezavidnom nivou, cilj portala European Western Balkans (EWB) je bio i ostao da doprinese pozitivnoj promeni i kvalitetu rasprave, onoliko koliko je to u njegovoj moći.

Kako on to postiže?

Pre svega, kroz način na koji predstavlja sadržaj. Manje-više jedino na njemu može da se interaktivno prati status svakog pojedinačnog pregovaračkog poglavlja koje je Srbija otvorila, zatvorila ili tek čeka sa otpočinjanjem pregovora. Sadržaj svakog poglavlja je ukratko objašnjen i data je njegova trenutna ocena od strane Evropske komisije. Takođe, engleska verzija sadrži uporedni prikaz statusa svih država članica u procesu pregovora. U vreme kada se sve više naglašava da je način na koji su informacije predstavljene jednako važan deo kao i sam sadržaj tih informacija, EWB prednjači u tome ne samo u Srbiji već i u regionu.

Upravo je ta reč, region, suštinska odrednica tema koje se obrađuju na portalu. Uprkos činjenici da se zajednička država – u kojoj si bile sve današnje zemlje Zapadnog Balkana osim Albanije – raspala, njihova međuzavisnost, pre svega ekonomska i bezbednosna, ali i politička i kulturna, ostaje značajna.

Izvor: <https://europeanwesternbalkans.rs>

Teško da se može desiti bilo kakva promena u jednoj od ovih zemalja, a da se ona na neki način ne odrazi na druge zemlje. A kako je proces evropskih integracija obeležen tehničkim, ali i suštinskim društvenim promenama, European Western Balkans, kako mu i samo ime kaže, bavi se pokrivanjem vesti iz celokupnog regiona. Regionalni pristup postaje sve značajniji ne samo u političkom nego i u teorijskom i naučno-istraživačkom smislu u okviru društvenih nauka, čemu ovakav način rada može dodatno da doprinese.

Nije, međutim, samo regionalni pristup element širine koji EWB kao portal poseduje. On je, pre svega, specijalizovan sajt, čiji je cilj pokrivanje svih aspekata evropskih integracija. Tehnički elementi svakog poglavlja, otvorena politička pitanja, ekonomski odnosi, vladavina prava i sve druge oblasti od značaja predstavljene su u obliku vesti, rubrike „U dve reči“, analiza, infografika, intervjua i autorskih tekstova. Za portal su izjave dali najpoznatiji ljudi iz regiona, ali i same EU, kao što su: Dejvid Mekalister, Antonio Tajani, Federika Mogerini, Johanes Han, Forijan Biber i Frensis Fukujama.

Sve ovo čini da odrednica sveobuhvatnost, bilo da je reč o sadržaju, tematici, novinarskim formatima i načinu prezentovanja informacija, postane nešto što se s pravom može vezati za European Western Balkans.

Smatramo da to omogućava kako stručnjacima, tako i laicima da lakše prate i koordinišu se u procesu priključivanja Srbije i regiona EU, kao i da eventualno doprinesu njegovom daljem razvoju.

*Nemanja Todorović Štiplija,
Glavni i odgovorni urednik portala European Western Balkans*

Šta javnost (ne) može da zna?

BRISSEL VAŽNIJI OD SOPSTVENIH GRAĐANA

Dovoljno je pogledati kako trenutno teče rasprava o Strategiji nacionalne bezbednosti, ili kako već duže od godinu dana traje rasprava, tačnije sukob, oko izmena Ustava u delu koji se tiče pravosuđa, pa da se dođe do zaključka da stvari ne funkcionišu. Dodatno, polemika koja se krajem protekle godine pokrenula oko Izveštaja koalicije prEUgovor ukazuje na to da postoji suštinsko nerazumevanje između državnih institucija i organizacija zainteresovanih za praćenje napretka u pregovorima Srbije i Evropske unije.

Na papiru, uključenost organizacija građanskog društva i zainteresovane javnosti u pristupnim pregovorima Srbije i Evropske unije osmišljena je bolje nego ikada u istoriji politike proširenja. I zaista, ako se posmatraju raniji talasi proširenja i način na koji je šira javnost bila uglavnom isključena iz toka pregovora, može se zaključiti da je to uglavnom bio proces predvođen ekspertima i političkim elitima bez većeg učešća građana.

S druge strane, u Srbiji postoji Nacionalni konvent o Evropskoj uniji (NKEU), što je institucionalizovano telo za saradnju pregovaračkih struktura i građanskog društva po svim pregovaračkim poglavljima. Štaviše, postoje Smernice za saradnju Pregovaračkog tima i civilnog društva, zaključkom Vlade sve pregovaračke grupe su u obavezi da konsultuju Konvent u toku izrade pregovaračkih pozicija, a odlukom Odbora za evropske integracije isto važi i za Narodnu skupštinu. Ministarstvo za evropske integracije redovno i proaktivno objavljuje dokumenta iz procesa

pregovora, te zaslužuje pohvale što je, na primer, odmah učinilo dostupnim javnosti polugodišnje izveštaje Evropske komisije o pregledu stanja u poglavljima 23 i 24, tzv. non-paper izveštaje. Za ova dva poglavlja, ključna u pregovorima budući da se tiču reformi u oblasti vladavine prava, dva vodeća ministarstva imaju podsekcije na svojim sajtovima gde je moguće pronaći sva dokumenta iz toka pregovora.

Svi predlozi zakona se izrađuju u konsultaciji s Briselom, u cilju usklađivanja sa evropskim zakonodavstvom. Ukoliko Evropska komisija ima dodatnih pitanja ili traži pojašnjenja, državne institucije na dnevnom nivou odgovaraju na njih. Iako nezamislivo, u ovom trenutku Brisel ima bolji uvid u domete i propuste u radu Vlade nego što to imaju građani Srbije.

Međutim, u praksi se pokazalo da ni ovakav način uključivanja građanskog društva nije zadovoljavajući. Dovoljno je pogledati kako trenutno teče rasprava o Strategiji nacionalne bezbednosti, ili kako već duže od godinu dana traje rasprava, tačnije sukob, oko izmena Ustava u delu koji se tiče pravosuđa, pa da se dođe do zaključka da stvari ne funkcionišu. Dodatno, polemika

koja se krajem protekle godine pokrenula oko Izveštaja koalicije prEUgovor ukazuje na to da postoji suštinsko nerazumevanje između državnih institucija i organizacija zainteresovanih za praćenje napretka u pregovorima Srbije i Evropske unije.

Podsetimo, nakon što je u oktobru 2017. godine predstavljen nezavisni prEUgovor Alarm izveštaj o napretku Srbije u oblasti vladavine prava, u kom je konstatovano da je ostvaren sporadičan napredak, Ministarstvo evropskih integracija se oglasilo saopštenjem. Ukratko, Ministarstvo tvrdi da je svesno propusta u radu ali i pozitivnih pomaka, a koalicija prEUgovor otklonila bi nedoumice i dobila bi odgovore na sva pitanja da ih je samo uputila. Ispostavilo se da pitanja jesu bila upućena, a odgovori nikada nisu stigli, ali to je od drugorazrednog značaja. Ono što je suštinski važno jeste činjenica da, i bez postavljanja pitanja, podaci iz procesa pregovora i sva bitna dokumenta moraju da budu dostupni svima pod jednakim uslovima.

Na primer, ako građani žele da saznaju kakvo je stanje u oblasti bezbednosti u Republici Srbiji ili da imaju uvid u statističke podatke o rezultatima rada policije, dobra vest je da Ministarstvo unutrašnjih poslova ima zakonsku obavezu da redovno objavljuje izveštaje na ove teme. Loša vest je da ti izveštaji nisu javno dostupni na sajtu MUP-a, a na zahteve za pristup informacijama od javnog značaja stižu odgovori da ih Ministarstvo ne poseduje. U ovakvoj situaciji, zainteresovanima preostaje samo da veruju na reč ministru kada povremeno iznosi u javnost podatke o radu policije.

Jednostavno, godinama unazad postoji hroničan nedostatak podataka, nedovoljan pristup dokumentima, a statistika u oblasti borbe protiv korupcije i rada organa za sprovođenje zakona skoro da i ne postoji. Iako se radi o ključnim podacima, koji su neophodni da bi se procenili efekti reformi i dala ocena da li je društvo Srbije pravednije, slobodnije i bezbednije, građani jednostavno ne mogu da znaju dovoljno.

Isti problem postoji i kada je reč o obimnim reformama koje se sprovode u okviru pristupnih pregovora sa Evropskom unijom, posebno u okviru Poglavlja 23 (pravosuđe i osnovna prava) i Poglavlja 24 (pravda, sloboda, bezbednost). Istina, u ovom slučaju dostupni su Vladini polugodišnji izveštaji o ispunjenosti akcionih planova za ova poglavlja, u kojima se navodi dinamika sprovođenja reformi i status pojedinačnih mera. Međutim, opet morate verovati nadležnim ministarstvima na reč, budući da za najveći broj aktivnosti nije moguće uvidom u dokumentaciju nezavisno potvrditi da li je stanje takvo kako u izveštajima piše. Jednostavno, godinama unazad postoji hroničan nedostatak podataka, nedovoljan pristup dokumentima, a statistika u oblasti borbe protiv korupcije i rada organa za sprovođenje zakona skoro da i ne postoji. Iako se radi o ključnim podacima, koji su neophodni da bi se procenili efekti reformi i dala ocena da li je društvo Srbije pravednije, slobodnije i bezbednije, građani jednostavno ne mogu da znaju dovoljno.

Izvor: <https://www.rcc.int>

S druge strane, briselska administracija, koja redovno i često proverava napredak Srbije u svim poglavljima pregovora, ima mnogo bolji pristup neophodnim informacijama. Evropska komisija ima uvid u tabele sa statističkim podacima o radu državnih organa kojima se dokazuje merljivi napredak (tzv. track record tabele). Kroz ekspertske misije za procenu stanja (tzv. peer review), Evropska komisija analizira stanje u ključnim oblastima, kao što je bio slučaj u junu prošle godine o primeni Zakona o policiji. Uprkos retkom organizovanju javnih rasprava i čestom korišćenju ubrzane procedure za usvajanje propisa, čime se u velikoj meri isključuje učešće javnosti, svi predlozi zakona izrađuju se u konsultaciji s Briselom, u cilju usklađivanja sa evropskim zakonodavstvom. Ukoliko Evropska komisija ima dodatnih pitanja ili traži pojašnjenja, državne institucije na dnevnom nivou odgovaraju na njih. Iako nezamislivo, u ovom trenutku Brisel ima bolji uvid u domete i propuste u radu Vlade nego što to imaju građani Srbije.

Za građane, organizacije građanskog društva i celokupnu javnost, od suštinske je važnosti staviti na uvid sva dokumenta i podatke iz pregovaračkog procesa. Jedino na taj način može se povesti javna rasprava o pravcu i dometu reformi koje se pod parolom evrointegracija sprovode. Ovo je posebno važno ako se u obzir uzme osipajuća podrška građana članstvu Srbije u EU, koja se u poslednje tri godine nalazi ispod 50% a tek je od skoro opet postala natpolovična. Umesto priče o otvaranju poglavlja i licitiranja datumima o mogućem članstvu Srbije u EU, mnogo je važnije da javnost bude upoznata s napretkom u mukotrpnom procesu dovođenja evropskih standarda u Srbiju.

Bojan Elek,
Beogradski centar za bezbednosnu politiku,
koalicija PrEUgovor

Put Srbije ka EU

GORE LAMPICE ZA UZBUNU

Iako zvuči kao floskula, istina je da se reforme moraju što pre sprovesti, ne zbog EU već zbog nas samih. One jesu veliki izazov, a ulazimo u finalnu trku s vremenom. Kao u pesmi Parnog valjka „Vreme, znaš da skupo će naplatit svoje stare dugove“.

Srbija je 25. juna ove godine u Luksemburgu, na Osmoj Međuvladinoj konferenciji, otvorila dva nova poglavlja u procesu pristupnih pregovora. Reč je o Poglavlju 13, koje se odnosi na politiku ribarstva, i Poglavlju 33, koje pokriva pitanja finansijskih i budžetskih odredbi. U izjavama srpskih političara, ta vest je dočekan sa oduševljenjem i predstavljena je kao potvrda dobrog rada i zalaganja, iako je sama ministarka za evropske integracije najavljivala minimum tri otvorena poglavlja. Evropski zvaničnici takođe tvrde da je otvaranje novih poglavlja rezultat dodatnog zalaganja u oblasti reformi koje je Srbija učinila u prethodnom periodu.

Da li je ovo zaista uspeh?

Da li se nešto ipak krije?

Ako država za četiri i po godine od formalnog otpočinjanja pregovora o pristupanju otvori samo 14 poglavlja, a najavljivan je ulazak u EU do kraja 2020. godine, onda bi lampice za uzburu trebalo da se upale.

Šta je bilo pre Luksemburga?

Prvog dana 2018. godine, Bugarska je preuzela šestomesečno predsedavanje Savetu EU, i kao jedan od prioriteta postavljena je i politika proširenja. Već u februaru, Evropska komisija predstavlja dokument pod nazivom „Verodostojna perspektiva proširenja za Zapadni Balkan i veći angažman Evropske unije u tom regionu“, gde se 2025. godina prvi put definisala kao okvirni termin za potencijalni ulazak zemalja ovog regiona u Evropsku uniju. Iako opterećena unutrašnjim problemima u tom trenutku, Unija je načinila prvi korak i istupila sa ovakvim dokumentom, pokazujući da je evropska perspektiva regiona realnost.

Tada je, još jednom, podvučeno da samo od država zavisi dinamika pregovora. U istom dokumentu, Srbija i Crna Gora su označene kao predvodnice procesa pristupanja. Crna Gora je od formalnog otpočinjanja pregovora u junu 2012. godine otvorila 30 poglavlja, a privremeno zatvorila tri. Prostim matematikom, naše komšije su u daleko boljoj poziciji od nas, što nije daleko od istine, ali se mora reći da puko otvaranje poglavlja bez sprovođenja suštinskih reformi Crnu Goru neće brže uvesti u Uniju.

Trka s vremenom

Samit EU – Zapadni Balkan, održan u maju u Sofiji, bio je prvi tog tipa nakon pauze od 15 godina i Samita u Solunu. Velika

Izvor: www.trenchlessinternational.com

Izvor: <http://blog.powerlytics.com>

očekivanja su donekle potvrđena izjavom predsednika Evropskog saveta da je budućnost Zapadnog Balkana u Evropskoj uniji i da je to pitanje za njih prioritet. Pojedini lideri nisu u potpunosti saglasni s tim, pre svih predsednik Francuske Emanuel Makron, koji smatra da je brzo pristupanje zemalja Istočne Evrope, odobreno u poslednjih 15 godina, jedan od uzroka sadašnjih teškoća s kojima se suočava Unija.

Trenutno je 2018. godina, Srbija je otvorila 14 poglavlja, a privremeno zatvorila dva. Rešenje za kosovsko pitanje se ne nazire. Punopravno članstvo u Uniji jeste na vidiku, ali put do tamo nije prava linija. Prepreka je mnogo, a za sve se mora naći odgovarajuće rešenje.

Pozitivnu notu je ipak doneo ministar spoljnih poslova Austrije, države koja je preuzela predsedavanje Savetu EU od Bugarske 1. jula, izjavom da će za vreme njihovog mandata, pitanje proširenja Unije na zemlje Zapadnog Balkana takođe biti jedan od prioriteta. Na kraju Samita usvojena je i Deklaracija u kojoj je, između ostalog, navedeno da je: EU odlučna da pojača i intenzivira angažman na svim nivoima kako bi podržala političku, privrednu i društvenu transformaciju regiona, između ostalog, kroz pojačanu pomoć koja se zasniva na konkretnom napretku partnera sa Zapadnog Balkana u oblasti vladavine prava, kao i u društveno-ekonomskim reformama.

Da se vratimo u realnost. Trenutno je 2018. godina, Srbija je otvorila 14 poglavlja, a privremeno zatvorila dva. Rešenje za kosovsko pitanje se ne nazire. Punopravno članstvo u Uniji jeste na vidiku, ali put do tamo nije prava linija. Prepreka je mnogo, a za sve se mora naći odgovarajuće rešenje. Od petooktobarskih promena do danas, slušali smo razna obećanja i datume za stupanje u članstvo. Uglavnom su to činili srpski političari zarad jeftinih političkih poena. Iako zvuči kao floskula, istina je da se reforme moraju što pre sprovesti, i to ne zbog EU već zbog nas samih. Samo tako ćemo podići kvalitet života i spremiti se za bolje sutra. Reforme su veliki izazov, a ulazimo u finalnu trku s vremenom.

Kao u pesmi Parnog valjka „Vreme, znaš da skupo će naplatiti svoje stare dugove“.

*Stefan Simić,
Beogradska otvorena škola*

Šta kaže Eurobarometar?

NAPREDUJEMO LI SVAKOGA DANA U SVAKOM POGLEDU?

Interesantno je da više građana Srbije (36%) veruje Evropskoj uniji nego Narodnoj skupštini (33%), kao i da je veće poverenje u domaći Parlament (60%) nego prema Evropskoj uniji (48%).

Iako poznavajući slike i prilike u Evropskoj uniji, ali i oni ne toliko upućeni, ocenjuju da je Unija u dubokoj i ozbiljnoj krizi, kako zbog izbegličke i migrantske krize, terorističkih napada tako zbog Bregzita, pa i prošlogodišnjeg dolaska Donalda Trampa na čelo Sjedinjenih Američkih Država, najnovije istraživanje Eurobarometra pokazuje da većina Evropljana optimistično gleda na budućnost.

Istraživanje koje je sprovedeno između 17. i 28. marta ove godine, a u kojem je učestvovalo 28.000 ispitanika, građana i građanki Evropske unije, pokazalo je da je poverenje u Uniju na najvišem nivou u poslednjih osam godina. Ukupno 42% ispitanika odgovorilo je da ima poverenje u institucije Evropske unije, što je za 8% procenata više od onih koji veruju nacionalnim institucijama. Takođe, većina Evropljana ima pozitivnu sliku o EU – njih 40%, što je skoro dva puta više od onih koji su Uniju ocenili negativno (21%). Prvi put od jeseni 2004. godine, broj onih koji veruju da se njihov glas računa u Evropskoj uniji premašio je broj onih koji sa ovom izjavom nisu saglasni. Pored ovoga, više od polovine stanovnika EU u svim državama članicama, prvi put od 2010. godine, izjavilo je da se oseća građani- ma EU.

Kada je u pitanju slika o EU, 76% građana Srbije ima pozitivnu ili neutralnu sliku o EU, dok negativnu ima 22%. Pozitivnu sliku u najvećoj meri imaju mladi od 15 do 24 godine (57%) i od 25 do 37 godina (46%), dok samo 28% ispitanika starijih od 55 godina EU percipira pozitivno.

Prvi put nakon 2007. godine i svetske ekonomske krize, većina ispitanika je stanje privrede ocenila kao dobro.

Optimizam u EU nije bez utemeljenja, budući da je stopa nezaposlenosti dostigla najniži nivo od septembra 2008. godine, pa je tako nezaposlenost u februaru 2018. godine bila 7,1% na teritoriji EU i 8,5% u državama članicama evrozone.

What Europeans have to say

Izvor: European Commission

Najveće evropske brige

Problem migracija je i dalje najveća briga Evropljana, što smatra 38% ispitanika. U čak 21 državi članici EU ispitanici vide migrantsku krizu kao najveći problem s kojim se Unija suočava. Interesantno je da su u vezi s tim pitanjem najviše zabrinuti Estonci (62%), a potom slede Česi (58%) i Mađari (56%). Problem migracija je drugi najčešće spominjan u svim preostalim državama članicama, osim u Portugaliji, u kojoj se on nalazi tek na petom mestu.

Iako je zabeležen pad od 9% u odnosu na jesen 2017. godine, terorizam i dalje, u većini zemalja EU, ostaje na drugom mestu kao pretnja sa 29%. U sedam država, među kojima su i Litvanija, Kipar i Irska, terorizam je navođen kao najveći problem s kojim se Unija suočava.

Na trećem mestu, po oceni ispitanika, je ekonomska situacija koju je kao najveći problem navelo 18% njih. Ovaj problem kao najveći istakla je najmanje četvrtina ispitanika u Grčkoj (30%), Kipru (26%) i Španiji (25%). Na četvrtom i petom mestu su javne finansije (17%) i nezaposlenost (14%), koja je navedena kao najveći problem u šest država, među kojima su Grčka (54%), Španija (53%) i Hrvatska (51%).

Interesantno je i da je zdravstvena i socijalna zaštita kao gorući problem navedena u devet država članica EU, među kojima prednjače Holandija (49%), Švedska (48%) i Finska (47%). Kada su u pitanju zaštita životne sredine i klimatske promene, čini se da Evropljani ne mare mnogo za ova pitanja, koja su tek na desetom mestu po broju navoda, osim u Holandiji i Danskoj, gde je taj problem na drugom mestu liste prioriteta, i Malti, gde je izbilo na treće mesto.

Situacija kod kuće

Istraživanje je sprovedeno i u pet država kandidata za članstvo – Srbiji, Crnoj Gori, Albaniji, Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji i Turskoj. U Srbiji je istraživanje sprovedeno na uzorku od 1019 ispitanika, u periodu od 17. do 26. marta ove godine.

Kada je u pitanju mišljenje stanovnika Srbije, slika se umnogome razlikuje. Na pitanje kakva je situacija u domaćoj ekonomiji 74% ispitanika je dogovorilo da je situacija loša (za 4% manje nego u jesen 2017. godine), dok je 24% odgovorilo da je situacija dobra, a 2% ispitanika nije znalo kako da oceni stanje privrede. Na pitanje da li očekuju da će narednih 12 meseci u Srbiji biti isti, lošiji ili bolji u pogledu ekonomske situacije, 29% ispitanika je odgovorilo da će situacija biti bolja, 42% smatra da će biti ista, dok 28% smatra da će situacija biti gora.

Kao dva najveća problema s kojima se Srbija suočava, ispitanici u našoj zemlji naveli su pitanje nezaposlenosti (43%) i lošu ekonomsku situaciju (38%).

Interesantno je da više ispitanika (36%) veruje Evropskoj uniji nego Narodnoj skupštini (33%), kao i da je veće nepoverenje u domaći Parlament (60%) nego prema Evropskoj uniji (48%).

Prvi put od jeseni 2004. godine, broj onih koji veruju da se njihov glas računa u Evropskoj uniji premašio je broj onih koji sa ovom izjavom nisu saglasni. Pored ovoga, više od polovine stanovnika EU u svim državama članicama, prvi put od 2010. godine, izjavilo je da se oseća građanima EU.

Kada je u pitanju slika o EU, 76% ispitanika ima pozitivnu ili neutralnu sliku o EU, dok negativnu ima 22%. Pozitivnu sliku u najvećoj meri imaju mladi od 15 do 24 godine (57%) i od 25 do 37 godina (46%), dok samo 28% ispitanika starijih od 55 godina Evropsku uniju percipira pozitivno.

Najveći broj ispitanika u Srbiji (28%) kao najveću prednost Unije vidi u slobodi kretanja i mogućnostima za studiranje i zaposlenje u bilo kojoj državi članici EU, dok je na drugom mestu mogućnost ekonomskog napretka.

Standardno istraživanje javnog mnjenja Eurobarometar sprovodi od 1973. godine, sastoji se od oko 1000 intervju licem u lice u svakoj od država gde se sprovodi, a izveštaji se objavljuju dva puta godišnje.

*Jelisaveta Jovanović,
Beogradska otvorena škola*

EUROBAROMETER

Izvor: <http://www.europarl.europa.eu>

Koalicija 27

BORBA ZA ŽIVOTNU SREDINU

Zaključci prvog izveštaja, iz 2014. godine, bili su da je ostvaren mali napredak Srbije u približavanju EU na polju životne sredine i klimatskih promena, da je potrebno veće učešće javnosti, ali i podizanje svesti kako među donosiocima politika tako i u široj javnosti. Kao glavni zaključak nametnula se rečenica „Dug put pred nama“. Iako je prošlo više od četiri godine, taj zaključak je i dalje aktuelan.

U razgovoru s pravicima čućete da je Poglavlje 27 (životna sredina i klimatske promene), u pristupnim pregovorima sa Evropskom unijom, najobimnije i da se otprilike jedna trećina EU zakonodavstva odnosi na tu oblast. Ekonomisti će vam reći da je Poglavlje 27 najskuplje, da je za implementaciju potrebno makar 10 milijardi evra, a verovatno i dosta više. Ako pričate sa ekolozima napomenuće vam sigurno kako je ovo najbitnije poglavlje jer bez zdrave i očuvane životne sredine napredak u ostalim poglavljima pristupnih pregovora nema smisla.

Za Koaliciju 27, koja već godinama prati napredak na polju životne sredine, Poglavlje 27 je sve to, ali i mnogo više od toga. Ono je velika šansa za Srbiju da investiranjem u očuvanje životne sredine i implementacijom pravne regulative napravi zaokret ka niskougljeničnom, održivom društvu u skladu s prirodom.

Počeci i misija

Koalicija 27 formirana je 2014. godine od strane organizacija civilnog društva koje su, u manjoj ili većoj meri, u tom tre-

nutku pratile napredak u Poglavlju 27 u pristupnim pregovorima sa EU. Organizacije su na dobrovoljnoj bazi osnovale koaliciju kako bi što efektivnije pokrile praćenje kompletnog Poglavlja 27. Osnivači Koalicije 27 – Beogradska otvorena škola, Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR), Svetska organizacija za prirodu (WWF), Mreža za klimatske akcije Evrope (CAN Europe), GM Optimist, Mladi istraživači Srbije, NVO Fraktal i Centar za unapređenje životne sredine – u svoj Memorandum o saradnji unela su da su osnovne vrednosti na kojima počiva rad Koalicije demokratičnost, odgovornost i partnerstvo. Kao njena misija definisano je praćenje usklađivanja i primene politika i propisa Republike Srbije s pravnim tekovinama EU u oblasti životne sredine i klimatskih promena, uz zagovaranje i podsticanje učešća javnosti u procesu pristupnih pregovora.

Prvi izveštaj Koalicije 27 objavljen je u septembru 2014. godine i on je tematski pratio godišnji Izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije za 2013. godinu. Njime je bilo pokriveno šest oblasti u sklopu Poglavlja 27, pa je obrađen napredak na: polju horizontalnog zakonodavstva, upravljanja otpadom, kvaliteta voda, industrijskog zagađenja i upravljanja rizicima, kao i zaštite prirode i klimatskih promena. Zaključci tog izveštaja bili su da je ostvaren mali napredak u približavanju EU na polju životne sredine i klimatskih promena, da je potrebno veće učešće javnosti, ali i podizanje svesti kako među donosiocima politika tako i u široj javnosti. Kao glavni zaključak nametnula se rečenica „Dug put pred nama“.

Izveštaj o (ne)napretku

Nakon toga, Koalicija 27 je nastavila da prati napredak u Poglavlju 27 i da na godišnjem nivou izdaje svoje izveštaje iz senke. Redali su se izveštaji iz 2015, 2016. i 2017. godine, a sa svakim novim rastao je broj napisanih stranica prepunih predloga i sugestija, kao i broj analiziranih oblasti u sklopu Poglavlja 27.

Nakon što je 2015. godine Evropska komisija izmenila metodologiju izrade Godišnjeg izveštaja za zemlje u procesu pristupanja, delimično je olakšano i praćenje napretka za Koaliciju 27, pošto ga je sada bilo lakše meriti. Novim formatom izveštaja napredak po poglavljima je kvantifikovan, uz mogućnost poređenja s državama u regionu. Uprkos izvesnim olakšanjima, posao praćenja napretka ipak je ostao težak. Da bi se došlo do podataka, mora da se prati puno izvora informacija. A takođe, saznati pojedine informacije koje bi trebalo da su javno dostupne ponekad je gotovo nemoguća misija. Pomenuti zaključak prvog izveštaja, da je „Dug put pred nama“, ispostavio se kao tačan, a na njega su se nadovezali zaključci narednih izveštaja u kome su prednjačili oni gde: jako sporo napredujemo i da životna sredina i klimatske promene (i dalje) nisu prioritet Republike Srbije.

Poslednji izveštaj Koalicije 27 objavljen je u maju 2018. godine i obuhvata period od novembra 2016. do februara 2018. Na preko 80 stranica, uz dodatak s preporukama i metodologijom rada na Izveštaju, pokriveno je deset oblasti u okviru Poglavlja 27.

U međuvremenu, od početaka 2014. godine, Koaliciji 27 pridružili su se i Alternativa za bezbednost hemikalija, Društvo za zaštitu i proučavanje ptica, Udruženje Jedan Stepen Srbije i Inženjeri zaštite životne sredine, a u samoj izradi izveštaja učestvovala je i RES Fondacija. Finansiranje životne sredine u fokusu je novog izveštaja, i osim posebnog dela o finansiranju, uz svaku pojedinačnu analiziranu oblast navedeni su mogući načini finansiranja. Poruka poslednjeg izveštaja je i da: finansiranje u oblasti životne sredine i klimatskih promena nije trošak nego investicija. Postignuti napredak je još uvek mali tako da poslednji izveštaj nosi naziv „Poglavlje 27 u Srbiji: izveštaj o (ne) napretku“. Još uvek se čeka na pregovaračku poziciju Srbije za Poglavlje 27, a najoptimističnije najave otvaranja Poglavlja 27 su kraj 2019. godine.

Ipak se isplati

Da praćenje napretka, zagovaranje i pisanje izveštaja iz senke nisu uzaludan posao govori sve veća vidljivost Koalicije 27, kako u široj javnosti tako i među domaćim i evropskim donosiocima odluka. Na predstavljajima izveštaja učestvovali su ministri Vlade RS, ali i visoki zvaničnici Delegacije EU u Srbiji. Pojedine kritike, preporuke i sugestije Koalicije 27 našle su mesto i u Godišnjem Izveštaju za Srbiju, koji objavljuje Evropska komisija.

Pred Koalicijom 27 kao i pred Republikom Srbijom još uvek je veliki posao. Koalicija 27 je do sada usavršila metodologiju praćenja prenošenja pravne regulative EU u zakonodavstvo RS. Prostor za napredak vidi se kod praćenja implementacije transponovane pravne regulative. Na Republici Srbiji je da ubrza implementaciju usvojene pravne regulative, uz povećanje

Izvor: <http://www.csonnect.rec.org>

transparentnosti, a na Koaliciji 27 da nađe što bolju metodologiju kako da proveri objavljene podatke ili da dođe do onih koji nisu javno objavljeni.

Izveštaj iz senke svakako je najvažnija, ali nikako i jedina aktivnost koju sprovodi Koalicija 27. Ona daje komentare na različite predloge zakona i učestvuje u javnim raspravama. Poslednji primer je podnošenje komentara i učešće na javnoj raspravi povodom Nacrta Zakona o klimatskim promenama. Aktivno se radi i na pisanju pozicionih papira za određene oblasti kako bi se pospešilo proaktivno zagovaračko delovanje. Članice Koalicije na dnevnom nivou razmenjuju informacije o svim relevantnim procesima koji se dešavaju, a vezani su za životnu sredinu i klimatske promene.

Dug put je pred nama je i dalje glavni zaključak, iako je prošlo više od četiri godine. Poglavlje 27 nije metla koja će sama od sebe očistiti Srbiju, jedino svi mi, uz zajednički napor, to možemo da uradimo.

Principe iz Poglavlja 27 potrebno je primeniti i to ne samo zbog pristupnih pregovora sa EU već najpre ukoliko mi želimo da živimo u zemlji gde je čista životna sredina dostupna svima, a nije privilegija.

*Predrag Momčilović,
Beogradska otvorena škola*

POGLAVLJE 33 – FINANSIJSKE I BUDŽETSKE ODREDBE

Pregovaračko poglavlje 33 odnosi se na finansijska i budžetska pitanja, u okviru koga se pregovara o pravilima o finansijskim sredstvima neophodnim za finansiranje budžeta Evropske unije. Države članice imaju obavezu da uplaćuju sredstva u budžet EU, ali i pravo da sredstva iz tog budžeta koriste. Finansijska sredstva iz zajedničkog budžeta prikupljaju se na tri načina:

- Države izdvajaju deo svojih carinskih taksi, tj. **tradicionalna sopstvena sredstva**, koja obuhvataju prihode od carina, uključujući i carine na poljoprivredne proizvode i akcize na šećer. Prihodi iz tradicionalnih sopstvenih sredstava čine 15% prihoda u budžetu EU. Finansijska sredstva koja prikupi država dele se na dva dela – 25% ostaje u nacionalnom budžetu, dok 75% ide u budžet EU;
- Države članice izdvajaju deo prihoda od poreza na dodatu vrednost (PDV), tj. **sopstvena sredstva po osnovi poreza na dodatu vrednost (PDV)**. Države za ova sredstva izdvajaju 0,5% prihoda od PDV-a prema usklađenoj poreskoj osnovici;
- Na osnovu uplata država članica u odnosu na bruto nacionalni dohodak (BND) tj. **sopstvena sredstva na osnovu BND-a**. Ova sredstva su noviji vid doprinosa budžetu (od 1988. godine) i on se odmerava na osnovu visine bruto društvenog proizvoda, odnosno, u skladu s nacionalnim bogatstvom države članice. Ona su najvažniji i najveći izvor prihoda Evropske unije – čine skoro tri četvrtine budžeta. Dva su razloga zbog kojih je uveden i ovaj način finansiranja budžeta EU: povećava se odgovornost Unije i njenih država članica i omogućava se slobodnija trgovina.

Godišnji budžet se planira u sklopu Finansijske perspektive koja predstavlja Višegodišnji finansijski okvir za budžetske prioritete i primarno se bavi rashodima u okviru budžeta, to jest programima koji se finansiraju iz zajedničkog budžeta EU.

Najveći deo budžeta se izdvaja za finansiranje upravljanja prirodnim resursima, pogotovo poljoprivredom i za razvoj ruralnih oblasti država članica. Takođe, regionalni razvoj predstavlja bitnu stavku u raspodeli sredstava iz budžeta. Pod ovim se podrazumeva smanjivanje razlika između razvijenih i slabije razvijenih područja u okviru EU, kako u ekonomskom tako i u društvenom smislu, i finansiranje velikih infrastrukturnih projekata poput izgradnje puteva, luka, aerodroma i drugo.

Izvor: <http://www.eppgroup.eu>

Obaveze Srbije, kao članice EU

Srbija će, od dana kada postane punopravna članica, **uplaćivati doprinose u budžet Evropske unije** i time **steći pravo na korišćenje određenog dela rashoda budžeta Unije, pre svega iz Kohezionog fonda i drugih strukturnih fondova**. Osim izdvajanja sredstava za zajednički budžet EU, najvažnija obaveza budućih država članica je da **uspostave efikasne administrativne infrastrukture koje će imati kapacitet da: koordinišu i osiguraju tačno računanje, plaćanje, prikupljanje i ispravan nadzor sopstvenih sredstava**.

Prihvatanjem godišnjih budžeta definiše se strana budžeta koja se odnosi na prihode, ali i raspodela finansijskog tereta.

KAKVA JE KORIST ZA SRBIJU?

Koristi za Srbiju i njene građane od primenjivanja pravnih tekovina u ovoj oblasti su višestruke:

- Srbija dobija mogućnost da u određenom iznosu povlači sredstva, nešto veća od onih koje izdvaja za zajednički budžet;
- Dobija mogućnost da koristi sredstva iz Kohezionog fonda;
- Korišćenje sredstava iz strukturnih fondova;
- Povećanje ulaganja u ruralni i regionalni razvoj;
- Uspostavljanje pouzdanih administrativnih kapaciteta koji će biti u stanju da koordinišu delatnosti u vezi s finansijskim i budžetskim pitanjima, kako na evropskom tako i na nacionalnom nivou.

Pregovaračka struktura

Predsednik, zamenik predsednika, sekretar i zamenik sekretara Pregovaračke grupe 33 za finansijska i budžetska pitanja imenovani su ispred Ministarstva finansija Vlade Republike Srbije.

Članovi Pregovaračke grupe su predstavnici sledećih organa i organizacija: Narodne banke Srbije, Ministarstva privrede, Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Republičkog zavoda za statistiku, Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo i Ministarstva za evropske integracije.

Koodinator radne grupe u Nacionalnom konventu o EU za ovo pregovaračko poglavlje je Evropski pokret u Srbiji.

Analitički predlog zakonodavstva (skrining) otpočet je 27. januara 2015, a završen je 24. marta 2015. godine. Srbija je 25. juna 2017. otvorila Poglavlje 33.

Izveštaj Evropske komisije za 2017. godinu

U godišnjem Izveštaju Evropske komisije za Srbiju 2017. godinu Srbija je za Poglavlje 33 – finansijske i budžetske odredbe ocenjena ocenom 3, što znači da postoji određeni napredak u ovoj oblasti.

Beogradska otvorena škola

Masarikova 5/16,
11000 Beograd, Srbija

T: +381 11 30 61 372
F: +381 11 36 13 112
E: eupregovori@bos.rs i cei@bos.rs
W: eupregovori.bos.rs i www.bos.rs
S: www.facebook.com/bos.rs
S: twitter.com/boskola

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA

PROGOVORI O PREGOVORIMA

Ukoliko želite da redovno dobijate bilten „Progovori o pregovorima” prijavite se [OVDE](#).

Stalo nam je do Vašeg mišljenja i povratne informacije – molimo Vas da nas kontaktirate odgovorom na mejl eupregovori@bos.rs i pošaljete nam sugestije o tome kako možemo da poboljšamo ovaj bilten. Takođe, ukoliko smatrate da bilten nije relevantan za Vaš delokrug rada ili ako niste zainteresovani da ga primete ubuduće, možete nam to javiti odgovorom na ovu [poruku](#).

Ukoliko želite da primete informacije o specifičnim poglavljima u okviru procesa pregovara Srbije sa EU popunite **Upitnik**, koji se nalazi na sledećem [LINKU](#).